

OBSAH

- 1. Úvod** 1
 1.1. Dějiny problému (1), 1.2. Cíl práce (12), 1.3. Metoda studia a postup zpracování (12), Poděkování (15).
- 2. Kostel Panny Marie** 17
 2.1. Úvod (17), 2.2. Archeologická situace (17), 2.2.1. Výzkum v roce 1995 (17), 2.2.1.1. Popis dokumentovaných terénů a zdív, rekonstrukce stratigrafie uvnitř a vně kostela (18), 2.2.2. Předchozí archeologické práce (1930, 1946, 1950–52, 1955) (48), 2.2.2.1. Původní dokumentace (50), 2.2.2.2. Kampaň v roce 1930 (51), 2.2.2.3. Situace na jižní straně průjezdu (výkopy v roce 1946 a 1950) (53), 2.2.2.4. Archeologické práce v letech 1950–1952 (54), 2.2.2.5. Nálezy v letech 1954 až 1955 (66), 2.3. Rozbor archeologických nálezů (67), 2.4. Rekonstrukce nálezové situace a její datování (83), 2.5. Nástin vývoje kostela Panny Marie a jeho nejbližšího okolí (92).
- 3. Basilika sv. Jiří** 97
 3.1. Úvod (97), 3.2. Archeologická situace (98), 3.2.1. Deníky I. Borkovského (98), 3.2.1.1. Zdiva nejstaršího kostela (105), 3.2.1.2. Archeologická situace v okolí nejstarších (přemyslovských) hrobů (111), 3.2.1.3. Jižní podvěžní kaple (112), 3.2.2. Doplnky podle monografického zpracování (114), 3.2.3. Plánová a fotografická dokumentace (116), 3.2.4. Pozorování z rekonstrukce na přelomu 19. a 20. století (118), 3.2.5. Vlastní pozorování (121), 3.2.6. Archeologický materiál (121), 3.3. Rekonstrukce nálezové situace a její datování (129), 3.4. Poznámky k vývoji svatojiřské basiliky (140).
- 4. Rotunda sv. Víta** 145
 4.1. Úvod (145), 4.2. Archeologické prameny (145), 4.2.1. Podzemí chrámu sv. Víta (145), 4.2.1.1. Jižní apside (145), 4.2.1.2. Interiér jižní apsidy (154), 4.2.1.3. Severní apside (155), 4.2.2. Základní publikace (159), 4.2.2.1. Výzkum jižní apsidy – rok 1911 (159), 4.2.2.2. Nález z roku 1913 (161), 4.2.2.3. Výzkum severní apsidy – rok 1928 (161), 4.2.2.4. Výkopy v roce 1974 (162), 4.2.3. Archivní dokumentace (162), 4.2.3.1. Zprávy Jednoty pro dostavění chrámu sv. Víta (162), 4.2.3.2. Stavební deníky (163), 4.2.3.3. Tzv. skicáře (164), 4.2.3.4. Tzv. desky (165), 4.2.3.5. Plánová dokumentace (165), 4.2.3.6. Fotografická dokumentace (165), 4.3. Interpretace objevené situace a její chronologické zařazení (166), 4.4. Nástin stavebního vývoje, pokus o chronologické zařazení (203), 4.5. Závěr (205).
- 5. Basilika sv. Víta** 209
 5.1. Archeologický výzkum a první rekonstrukce (209), 5.1.1. Výpověď' archivní dokumentace (209), 5.1.2. První rekonstrukce (214), 5.2. Dnešní stav (216), 5.2.1. Východní partie (216), 5.2.2. Západní partie (216), 5.3. Liturgické prameny (216).
- 6. Kaple P. Marie (dnes sv. Anny) v Jiřském klášteře** 219
 6.1. Úvod (219), 6.2. Archeologické prameny k rekonstrukci původní nálezové situace (219), 6.2.1. Písemná a obrazová dokumentace (219), 6.2.2. Archeologický materiál (224), 6.3. Rekonstrukce terénní situace v interiéru současné kaple (225), 6.3.1. Rekonstrukce nálezové situace podle terénních deníků a přírůstkového seznamu (225), 6.3.1.1. Interiér románské apsidy (230), 6.3.1.2. Severovýchodní roh kaple (234), 6.3.1.3. Jihovýchodní roh kaple (235), 6.3.2. Popis situace podle monografie I. Borkovského (237), 6.3.3. Výkop v roce 1973 (239), 6.3.4. Rekonstrukce nálezové situace a její chronologické členění (239), 6.3.5. Rozbor archeologických nálezů (242), 6.3.6. Poznámky k vývoji kaple P. Marie (252).
- 7. Analýza zdív** 259
 7.1. Předrománské stavby (259), 7.2. Stavby raně románské (260), 7.3. Basilika sv. Víta (260), 7.4. Shrnutí (260).
- 8. Malty na vybraných středověkých stavbách na Pražském hradě** 261
 8.1. Úvod (261), 8.2. Definice základních pojmů (261), 8.3. Metodika (262), 8.4. Kostel Panny Marie (263), 8.4.1. Rozdělení vzorků podle technologických vlastností (264), 8.4.2. Pozice vzorků ve stavební konstrukci (269), 8.4.3. Mineralogicko-petrografické a jiné zvláštnosti některých vzorků a jejich interpretace (270), 8.4.4. Závěry (270), 8.4.4.1. Rozdělení vzorků podle archeologického datování a jejich korelace s technologickými skupinami (271), 8.4.4.2. Porovnání vzorků malt z kostela Panny Marie s jinými lokalitami (271), 8.5. Chrám sv. Víta (272), 8.5.1. Rozdělení vzorků podle technologických vlastností (272), 8.5.2. Porovnání vzorků malt z chrámu sv. Víta s jinými lokalitami (274), 8.6. Chrám sv. Jiří (274), 8.7. Rozdělení vzorků podle technologických vlastností (274), 8.8. Mineralogicko-petrografické a jiné zvláštnosti některých vzorků a jejich

interpretace (276), **8.9.** Porovnání vzorků malt ze sv. Jiří s jinými lokalitami na Pražském hradě (276), **8.10.** Závěr (277), Komentář z archeologického hlediska (278).

9. Závěrečné shrnutí 279
9.1. Rekapitulace výsledků (279), **9.2.** Poznámky k metodice (280), **9.3.** Kostely na Pražském hradě v kontextu české církevní architektury 9. a 10. století (282), **9.4.** Liturgická zařízení (285), **9.5.** Závěr (286).

Exkurzy:

1. Human Skeletal Remains Recovered from Excavations in the Area of the Church of the Virgin Mary, Prague Castle, Czech Republic (M. J. Becker) 289

1.1. Introduction (289), **1.2.** Goals of this study (289), **1.3.** Material (290), **1.4.** Method (290), **1.5.** Findings (291), **1.5.1.** Bones from various burials and mixed lots from the 1930. Carriageway Excavations (291), **1.5.2.** The 1946 Excavations: Skeletal Material (296), **1.5.3.** The 1950 Excavations: Skeletal Material (297), **1.5.4.** 13253: Princely Tomb Material (310), **1.5.5.** Excavations 1950 – Courtyard II (311), **1.5.6.** 1955 Excavations at the „Kostel Panny Marie, Praha – Hrad“ (319), **1.5.7.** 1995 excavations at the „Kostel Panny Marie, Praha – Hrad“ (322), **1.6.** Discussion (327), **1.7.** Conclusions (331), Tables (334), **Appendix I:** Prince Spytihněv I. and His Wife (342), **Appendix II:** A General Listing of the „Grave“ Excavations and Ancillary Data (348), **Appendix III:** Concordance for Equivalent Units (352), **Appendix IV:** Borkovský's 3 Trenches from 1950 and Correspondances with the re-excavation of 1995–1996 (353).

2. Osteologický nálezy z kostela P. Marie a z kaple P. Marie v Jiřském klášteře (J. Petříčková) 355

2.1. Nálezy z výzkumu kostela P. Marie (355), **2.1.1.** Úvod (355), **2.1.2.** Metodika (355), **2.1.3.** Obecné závěry (355), **2.1.4.** Morfologické úvahy (357), **2.1.5.** Závěr (358), **2.2.** Osteologické nálezy z kaple P. Marie/sv. Anny v klášteře sv. Jiří (358), **2.2.1.** Úvod (358), **2.2.2.** Výsledky rozboru (358), **2.2.3.** Morfologické úvahy (360), **2.2.4.** Závěr (361), **2.3.** Příloha: Určení jednotlivých kostních fragmentů (362), **2.3.1.** Výzkum kostela P. Marie (362), **2.3.2.** Výzkum basiliky sv. Jiří, kaple P. Marie/sv. Anny a kláštera sv. Jiří (371).

3. Fotografie z archeologických výkopů v chrámu sv. Víta, uložené v Archivu Štenc 399

3.1. Soupis fotografií (399), **3.1.1.** Fotografie z výzkumu v roce 1911 (399), **3.1.2.** Fotografie z roku 1913 (400), **3.1.3.** Fotografie z výzkumu v roce 1928 (400), **3.1.4.** Fotografie známé z literatury (401).

Cizojazyčné souhrny 423

Použitá literatura 429

Soupis vyobrazení v textu 437